Szakmai beszámoló
2024-25.

Tata Város Önkormányzata pályázatot nyújtott be a TOP-5.3.1-16-K01-2017-00002 számú „Helyi identitás és kohézió erősítése Tata és környéke borvidékén” címmel, konzorciumban Baj, Szomód, Neszmély, Dunaalmás és Dunaszentmiklós településsel.

A projekt célja, hogy a konzorcium területén élők közösségi identitása – mint Tata és környéke borvidékhez tartozó települések lakosainak – kialakuljon és erősödjön, segítségül hívva ehhez a közösségfejlesztés különböző eszközeit, a közösségi részvételre épülő tervezési gyakorlatokat, közösségfejlesztő programokat.

Agostyán

A pályázat támogatása segítségével megvalósult programok közül a legtöbb a 2024-25-ös években is sikeresen megvalósult.

A Virágos Agostyán esemény keretében a virágpalánták kiosztása a település lakosai között továbbra is nagyon népszerű esemény. Az utcák, a közös területek, például a templomkert rendbetétele is, főleg nagyobb ünnepek előtt rendszeresen zajlik. A lakosság aktivizálása, a helyi identitás erősen jelen van ezeknél a programoknál. A karácsonyi utcai díszkivilágítás újabb lámpafűzérrel bővült 2024-ben.

A Tündérkert bővítése a szűkös anyagi keretek miatt nem valósult meg. A Tűzoltó Egyesület és az Agostyánért Egyesület ugyanakkor szívesen szervezi ide találkozóit, gyereknapi és lovas programjait. Ezek az önszervező programok egyre több lakost vonzanak.

A Lakossági fórumok száma 3-ra csökkent, de a helyi igényeket ez is teljes mértékben kielégíti, a szóba kerülő témák valódi helyi igényekből táplálkoznak.

A régről hagyománnyá vált Agostyáni Búcsúhoz a pályázat ideje alatt társult szomszédsági vásár immáron helyi jótékonysági eseménnyé vált. Továbbra is a helyi óvodát, vagy más egyesületet támogatva, a búcsú ideje alatt még környékbeli kézművesek is csatlakoznak a programhoz. Mindenkinek szívügyévé vált a településen élőknek, gyermekeiknek, az óvoda intézménye dolgozóinak a támogatása.

A pályázat támogatási ideje alatt, önszerveződésként létrejött Agostyánért egyesület szervezésében a Gombafesztivállal egy időben új esemény jött létre. A Sváb ízek fesztiválja már 2. éve nagy érdeklődésre tart számot a település lakói között. Helyi igényként jött létre ez az esemény, a pályázat más programjának a mintájára.

A tavaszi, helyi gazdák részvételével megvalósuló és borkóstolóval egybekötött borbemutató már hagyományossá kezd válni. A pályázat egyik fő célkitűzése pont az ilyen, a helyi embereknek fontos programok elindítása, támogatása, hagyománnyá erősítése.

Baj

Baj életében fontos a kiemelt ünnepekhez kapcsolódó programok fejlesztése, a helyi hagyományok fennmaradásának erősítése, a régmúlt szokásainak beépítése.

A részvételi fórumok biztosították, hogy pályázat programjainak bővítése valódi igényekből táplálkozzanak.

A májusi fesztivál, ami a hagyományos májusfa állítás köré szerveződött szintén a pályázat támogatásával, a helyi emberek igényének a kiszolgálására jött létre.

A falunapi programok, a főzőversenyek színvonalas elfoglaltságot jelentenek a helyi lakosoknak. A helyi csoportok, az amatőr társulatok egyre jobban közösséggé formálódnak.

A sváb bál már komoly hagyománnyá vált, ahol a tradicionális táncok, viseletek megcsodálása mellett megkóstolhatók a helyi borászatok borai is.

Két baji pincészet 2024-ben is tudásátadó alkalomra hívta az érdeklődőket, a Mester-klub elnevezésű eseményként, ahol bemutatkoztak a fiatal borászok, akik mostanában veszik át a stafétát az idősebb borász nemzedéktől. Megtartják a régi hagyományokat is, mint például a Szent Orbán napi ünnepség.

Helyi hagyományok fennmaradásának erősítésére, a település mai ünnep- és szokáskörébe a régmúlt szokásainak beépítése céljából az elmúlt évben is megtartották a hagyományos búcsúi körmenetet, ami a területi megtartóerő és a lokális identitás egyik példája.

Szomód:

Szomód község „közösségi tér” szűkében áll több éve. Nincs művelődési ház, így a közösségszervezői feladatok kihívást jelentenek a civil szervezetek számára.

A pályázat programjai iránt ugyanakkor megvolt az igény, a lakosság aktívan segítette, az újjá alakult „Szomódért Közalapítvány” pedig folytatta a programok megvalósítását.

Szomód több pontján faültetést kezdeményeztek, a szemétszedést a település külterületein rendszeresen megszervezik, a helyi identitás működésének szép példájaként, ugyanis a szemétszedést a Szomódért Közalapítvány közössége hosszú távon felvállalta.t

A település egy 800 éves dokumentumban való említésének megünneplése lendületet adott a közösségi programok szervezésének.

Az iskola diákönkormányzata „akadályversenyt” szervezett ZUMULD 800-címmel a település múltjáról, ahol a feladatok között emlékek gyűjtése is szerepelt. A fiatalok bevonása az emlékek gyűjtésével hidat alkot a korábbi korosztályok és köztük.

A „Klikkelj nagyi” rendezvény eszközök és közösségi tér hiányában már nem rentábilis.

A Filmklubot a könyvtárban meg tudják rendezni.
Több programot szabadtéren a nyári időszakban tartanak meg, például a Falufesztivált, ahol a helyi kézművesek termékeit, helytörténeti egyesület bemutatóit és a gyermekek kis műsorait nézhetik meg a település lakói. Augusztusban a Tókuti lakóparkban „Hozz egy széket magaddal” címmel tartottak kötetlen beszélgetést, lakossági fórumot az aktuális feladatokról, valamint régészeti előadást is hallgattak.
A szeptemberi hagyományossá vált főzőversenyt és a Szüreti felvonulást is megtartották.
A szomódi közösség tehát a változásokhoz igazodva, a rendezvények nagyobb részét, még a helyhiány nehézsége ellenére is tovább működteti. Ebből is látszik, hogy erős a településen a helyi identitástudat, az igény a színvonalas, közösségi programokra, amik megtartása iránt felelősséget éreznek a lakók.

Dunaalmás

I LOVE Dunaalmás tevékenységébe helyi civil szervezeteket és önkéntes segítőket is bevontak. A települési közösségi színtér közművelődési munkatársa segítségével folyamatosan fejlesztik, kiegészítik a rendezvényt.

A fásítási kezdeményezés eredményeként kialakultak a közösségi ligetek, a közösség összefogásával, és igen nagy számú önkéntes munkaóra befektetésével folytatódik ez a programelem is.

A kiadványokban helyet kapnak az új látványosságok és a szintén civil segítséggel megújult nevezetességek is. A Dunaalmás története kiadvány összeállítása befejeződött.

Az Öregdiák Találkozó, amit hagyományosan a Dunaalmás Barátainak Köre Egyesület évente rendez meg, népszerű rendezvénnyé nőtte ki magát, jól példázva az önszerveződést megalapozó területi megtartóerőt és identitást.

Minden év május 16-án Nepomuki Szent Jánost, a gyónási titok vértanúját ünnepli a világegyház. Dunaalmás védőszentjének ünnepéhez közelebb eső vasárnapon tartják az almásiak a pályázathoz köthetően, a hagyományos „Saláta-búcsút". Ezt a hagyományt továbbra is megtartják a településen, hiszen a teljes lakosságot integráló közösségi tradícióvá vált ez a rendezvény

A Szüreti felvonulás és bormustra a hajdani dunaalmási borkultuszhoz kapcsolódó hagyomány megújítása közösségi bevonással, konkrét program kidolgozása a helyi bortermelők és kisebb szolgáltatók bevonásával történik.

Dunaalmás Barátainak Köre a Hegyközséggel együttműködve sikeres programsorozatot hívott életre. A művelődési házban megtartott bormustrán túl a szőlőültetvényeken tartottak kihelyezett bemutatókat és workshopot az érdeklődő fiataloknak. Ezek közül, például a harmadik alkalommal megrendezett „Civil Piknik" elnevezésű rendezvény 2024-ben is nagyon sikeresnek bizonyult.

A szervezők célja, hogy a jövőben is együtt tudjanak tovább fejlődni, aktív részvétellel, helyi felelősségvállalásból táplálkozó közösségi munkával.

Dunaszentmiklós

Weinrebe Boregyesület májusban a Bokor dűlőben ismét megtartotta a Szent Orbán-napot. Továbbá bortúrákat szerveznek évente: 2023-ban Bajra kirándultak a pincesorra, 2024-ben a Soproni borvidékre látogattak el. A lakossági fórum évente egy alkalommal kerül megrendezésre, ahol a konkrét helyi igényekből fakadó tennivalókat, programokat beszélik meg.

A Mesedélutánok nevű program kissé átalakult, Családi kör néven él tovább hasonló tartalommal megtöltve. A fiatal családok identitásukat erősítve, igényeiknek megfelelően közösséggé formálódtak, s szinte minden ünnepkörhöz kapcsolódóan kézműves foglalkozásokat, játékdélutánokat tartanak.

Továbbra is jelen vannak a falu életében a természetjáró túrák az egyházközség és a Német Nemzetiségi Önkormányzat szervezésében.

Jól működik a szemétszedés a településen, önkéntesek szervezésével aktív, önszerveződő program minden évben.

A Horgász Egyesület már önmaga szervezi a horgászversenyeket, ahogy a Német Nemzetiségi Önkormányzat is saját kezébe vette a borversenyek megszervezését.

Megszűnt a sváb gasztró nap, a kerékpártúra és a forralt bor nevű program, illetve beolvadt és átalakult más rendezvénnyé, például a helyi igényeknek megfelelően nyitott pince programok várják a borkedvelő látogatókat.

Neszmély

2024-25-ben az előző években megtartott programok továbbra is sikeresen megvalósultak. A Pünkösdi Kockás Kötény Fesztivál új helyszínen, de nagy sikerrel lezajlott esemény volt. A pályázatnak köszönhetően megerősödve várja a településen élőket és távolabbról érkező vendégeket, bemutatva borvidék egyik arcát.

Az Ivó napi és a Márton napi borkóstolók immár hagyománnyá váltak, erősítve az integrált borvidéki identitást. Már nem csak a helyben élők, hanem már a környék településeiről is sokan kilátogatnak.

A borászati kiállítás a helytörténeti kiállítás épületében látogatható. Adventban közösségi rendezvényen népszerűsítették a kulturált borfogyasztást, a helyi finom borokat, ízeket.
A települési értékfeltárás folytatódik lelkes, nagy identitástudattal rendelkező helyiek részvételével.

A Hirdető tábla betölti funkcióját, a helyi friss információk megtalálhatóak rajta. Több beszélgetős programot is szerveztek közösségépítő céllal.

Összegezve megállapítható, hogy a TOP-5.3.1-16-KO1-2017-00002 „Helyi identitás és kohézió erősítése Tata és környéke borvidékén" pályázat második fenntartási éve is sikeresnek bizonyult. A helyi társadalom belső erőforrásait, rejtett tartalékait felszínre hozva, a számukra értékes programokat megtartva, kibővítve megerősítik a települési elkötelezettségüket.

A megmaradó, hagyományként tovább élő rendezvények mellé újak is kialakultak, illetve az igényeknek megfelelően átalakultak a régiek.

A legtöbb helyen a nemzetiségi léttel, hagyományokkal összefüggő események a legsikeresebb, biztosan fennmaradó programok. Nagy népszerűségnek örvendenek, a múlttal, az elődökkel, a régi életmóddal foglalkozó ismeretterjesztő előadások is. A gyermekek és az idős korosztály számára tartott játékos és ismeretterjesztő foglakozások a legtöbb helyen sokakat vonzottak és továbbra is népszerűek maradtak.

A Borvidéken mindenhol a borászattal kapcsolatosan élő hagyományok vannak jelen, melyeket a pályázat szerény eszközeivel, de főleg a lakosok leleményes ötleteivel még sikerült kedvük szerint alakítani, kibővíteni.

Tata, 2026. szeptember 28.

Fuzi Hegedűsné Csilla

projekt szakmai vezető